

1*	Miejsce egzaminu	
2*	Numer Kandydata	
3*	Kierunek studiów	
4	Liczba uzyskanych punktów/100

* - wypełnia Kandydat

Test
z języka polskiego dla absolwentów szkół z polskim
językiem nauczania

Wersja A

I. ROZUMIENIE ZE SŁUCHU

(łącznie ____/10p.)

A. Po dwukrotnym wysłuchaniu tekstu, proszę zaznaczyć prawidłowe odpowiedzi i umieścić je w tabeli poniżej: *P* – dla informacji prawdziwej, *N* – dla informacji nieprawdziwej. ____/5p.

0. W tym roku obchodzimy 200. rocznicę urodzin J.I. Kraszewskiego P / N

1. Kraszewski przyszedł na świat w 1812 roku na Grodzieńszczyźnie. P / N

2. Józef chciał początkowo zostać inżynierem, ale potem studiował literaturę. P / N

3. Zamieszkawszy w Żytomierzu zasłynął jako pisarz i działacz na rzecz kultury. P / N

4. Po 50 latach pracy literackiej, został szczególnie uhonorowany przez
mieszkańców Krakowa. P / N

5. Resztę życia spędził w twierdzy w Magdeburgu. P / N

0.	1.	2.	3.	4.	5.
P					

B. Proszę uzupełnić tekst odpowiednimi wyrazami, dokonując wyboru spośród podanych poniżej propozycji. ____/5p.

Józef Ignacy Kraszewski, studiując na Uniwersytecie Wileńskim, brał aktywny **udział**⁰ w życiu studenckim. Swoje¹ polityczne przypłacił utratą wolności. Miał zakaz opuszczania Wilna do marca 1832 roku. Od² na Kaukaz do wojska uratowało go wstawiennictwo³ - przełożonej wileńskich Sióstr Wizytek. W okresie⁴ pobytu w Wilnie Józef prowadził badania źródeł historycznych, które po latach wykorzystał w swoich powieściach⁵

0. podział/oddział/**udział**/przydział

1. interesy/prace/pragnienie/ zaangażowanie

2. podróży/ zesłania /wyprawy/ekspedycji/

3. ciotki /matki/babki/siostry

4. dobrowolnego/interesującego/nudnego/ przymusowego

5. fantastycznych/ historycznych /poetyckich/obyczajowych

II. TEST LEKSYKALNO-GRAMATYCZNY

(łącznie ____/30p.)

1. Proszę uzupełnić tekst, podane w nawiasach wyrazy wpisać w odpowiedniej formie, dodając – tam, gdzie to konieczne – właściwy przyimek. ____/5p. (10x0,5p.)

Jeśli chcesz skutecznie zapamiętywać **potrzebne treści**⁰ (potrzebny; treść – l. mn.), musisz zabrać się **do pracy**⁰ (praca) w sposób niekonwencjonalny. Powinieneś liczyć się¹ (to), że sporo czasu będziesz musiał wygospodarować² (powtórka – l. mn.). Najskuteczniejsze jest badanie nowej partii materiału³⁴ (wiele; zmysł)^{3;4}. Dotykaj, czytaj, notuj⁵⁶ (każdy; ciekawostka)^{5;6}, rób⁷ (się) wykresy i tabelki. Przydatne jest ułożenie⁸⁹ (śmieszny; rym)^{8;9} do trudnej regułki. Podobno pomaga też poruszanie się. Starożytni twierdzili, że spacer sprzyja¹⁰ (dedukcja).

2. Proszę uzupełnić tekst wyrazami podanymi w nawiasach w odpowiedniej formie. Liczebniki proszę napisać słowami (l. porządkowe zapisane są z kropką, np. 1., 2. itd.). ____/5p.

Umówiłem się z kumplami o **godzinie siedemnastej**⁰ (godzina, 17.00.). Zbliżała się pora rozpoczęcia meczu, a¹ (kilkoro; znajomy) nie miało jeszcze biletów. Moi² (2, brat) próbowali wytargować niższą cenę biletów od „konika”. Dzięki³ (3, kuzyn) mieszkającym blisko stadionu, udało się zdobyć kolejne wejściówki. Oj, co się potem działo! Spragniony widowiska tłum podarł kurtkę na⁴ (1.; kolega), który dostał się na stadion. Na szczęście obyło się bez większych awantur, ale nie pytajcie mnie o wynik. Założyłem się z⁵ (kilku; przyjaciele), że nasza drużyna odniesie zwycięstwo – no i przegrałem.

3. Proszę połączyć każdy czasownik z jednym z rzeczowników w odpowiedniej formie. ____/5p.

problem, działanie, **rozwiązanie**, wybór, krzywda, logika

(0) znaleźćrozwiązanie....

(1) działać wbrew

(2) dokonać

(3) wyrządzić

(4) zastanawiać się nad

(5) podjąć

4. Proszę uzupełnić zdania podanymi w ramce frazeologizmami w odpowiedniej formie.

Uwaga: jeden z nich jest zbędny.

___/5p.

zakochać się na zabój, pępek świata, wpaść komuś w oko, wysrane z palca,
wciskać komuś kit, **milczeć jak grób**, pójść po rozum do głowy

(0) Chociaż bardzo chcieliśmy poznać jego sekret, **on milczał, jak grób**.

(1) Piotr wreszcie i poważnie
porozmawiał ze swym dorosłym synem o jego nadmiernych wydatkach.

(2) Nie myśl, że tylko ty jesteś ważny i nie zachowuj się jakbyś był
.....

(3) Chyba Kasia, bo już planuje ślub!

(4) Nie wierzę ani jednemu twojemu słowu. Nie mi, dobrze?

(5) Ona jest wprost śliczna! Nie dziwię się, że ci
.....

5. Proszę przekształcić zdania - nie zmieniając ich sensu.

___/10p.

(0) Naukowcy uważają, że lato będzie okresem wielkich powodzi.

Zdaniem naukowców lato będzie okresem wielkich powodzi.

(1) Nie mogliśmy pójść na spacer po plaży, ponieważ był sztorm.

Z powodu

(2) Znam dobrze prawo i mogę bez trudu znaleźć rozwiązanie tego problemu.

Dzięki

(3) Obiecałeś mi podróż dookoła świata, ale mnie nie zabrałeś.

Wbrew

(4) Odpady należy posegregować i wrzucić do odpowiednich koszy, aby pozbyć się ich z domu.

W celu

(5) Kiedy zakończy się semestr, studenci wyjadą na wakacje.

Po

III. ROZUMIENIE TEKSTU CZYTANEGO

(łącznie ____/10p.)

Madonna niepełnosprawnych

Na pięterku dworu w Radwanowicach pod Krakowem 26 niepełnosprawnych intelektualnie dorosłych pod kierunkiem terapeutów rysuje obrazki. To dla nich w 2003 r. Anna Dymna założyła fundację *Mimo Wszystko*, która stała się najhojniej⁰ w Polsce obdarowywaną organizacją pozarządową. Anna Dymna zwykła powtarzać, że fundacja ma jej twarz i serce. Ta twarz, od dawna ludziom znana, promieniuje ciepłem i pogodą ducha. Serce jest dobre. A głowa pełna pomysłów. Aktorka już wcześniej kwestowała¹ na rzecz różnych organizacji. Jak nikt inny potrafi ona wyzwolić pozytywne emocje wobec potrzebujących.

Dymna prezesuje swojej fundacji bez wynagrodzenia. Utrzymuje się z pracy w teatrze, z wykładów w szkole teatralnej. W cieniu aktorki wyrosło jednak już spore przedsiębiorstwo dobroczyńne². Dziś fundacja zatrudnia 33 osoby, w tym 9 terapeutów. Troje pracowników to ludzie niepełnosprawni.

Sporo firm, by budować pozytywne³ skojarzenia u klientów, gotowych jest podzielić się z *Mimo Wszystko* zarobionym groszem, wpłacając 1% podatku. Ziemię fundacja Dymnej otrzymała za symboliczną złotówkę w dzierżawę na 50 lat. Powstaje tutaj *Dolina Słońca*, ośrodek dla niepełnosprawnych, z miejscem na pracownie plastyczne i warsztaty, wielką salę gimnastyczną i gabinety hydroterapii. Aktorka powtarza, że niepełnosprawni znajdą tu prawdziwy⁴ raj.

W Polsce nie było dotąd tak dużego ośrodka jak ten powstający w Radwanowicach. Jego skala budzi wątpliwości wśród specjalistów. Skupienie w jednym miejscu tylu osób potrzebujących indywidualnej opieki uważają oni za niszczące. Dlaczego nikt nie zabierał wcześniej głosu na ten temat? – *Nie bardzo wypadało* – tłumaczy jeden z rozmówców.

Oczywiście, nie jest winą Anny Dymnej, że jej medialność i charyzma przyciąga darczyńców⁵ do fundacji *Mimo Wszystko*. W kręgach osób działających społecznie wielu ma Annie Dymnej za złe, że „skupia na sobie uwagę i wysysa 1 proc.”. Ona sama chyba dostrzega ten klimat: – *Powinniśmy ze sobą współpracować, nie rywalizować* – podkreśla. – *W tym roku nawoływałam ludzi w radiu, telewizji, prasie i gdzie tylko mogłam, żeby wpłacali 1 proc. na organizacje, które działają obok nich, budują boisko, hospicjum, schronisko dla psów. Których działalność mogą łatwo sprawdzić.* [...]

(Fragment artykułu Ryszarda Sochy *Anna mimo wszystko*, www.polityka.pl)

A. Proszę zaznaczyć w tabeli odpowiedni synonim dla podkreślonych w tekście wyrazów: ____/5p.

0.	najlepiej	najmądrzej	<u>najszczodrzej</u>
1.	zbierała odzież	zbierała papier	zbierała pieniądze
2.	uczynne	charytatywne	dobrotliwe
3.	dobre	dokładne	dostateczne
4.	relatywny	rzeczywisty	nierealny
5.	ofiarodawców	złoczyńców	krwiodawców

B. Proszę zaznaczyć w tabeli właściwą odpowiedź na pytania związane z tekstem. ___/5p.

0. Artykuł mówi między innymi o dotykających organizacje pozarządowe:

- a) problemach politycznych;
- b) problemach naukowych;
- c) problemach finansowych.

1. Kim opiekuje się fundacja *Mimo Wszystko*?

- a) dziećmi ociążałymi umysłowo;
- b) dorosłymi upośledzonymi umysłowo;
- c) osobami upośledzonymi ruchowo.

2. Fundacja ma „twarz i serce” Anny Dymnej, to znaczy, że:

- a) użycza ona swego aktorskiego wizerunku fundacji i jest z nią uczuciowo związana;
- b) reklamuje ona swoją twarzą produkowane przez niepełnosprawnych wytwory i jest uczuciowo związana z pracownikami fundacji;
- c) jest uczuciowo związana z jednym z niepełnosprawnych – bardzo podobnym do niej.

3. Anna Dymna pracuje jako:

- a) aktorka i terapeutka;
- b) aktorka i nauczycielka;
- c) aktorka i sekretarka.

4. Aktorka mówi, żeby ludzie:

- a) sami budowali hospicja, boiska i schroniska dla psów;
- b) przeznaczali swoje pieniądze na wspieranie organizacji sobie dobrze znanych;
- c) wpłacali pieniądze na organizacje, które działają w radiu i telewizji.

5. Inni społecznicy mówią, że Anna Dymna „skupia na sobie uwagę i wysysa 1%”, czyli:

- a) dzięki fundacji robi sobie reklamę i zarabia 1% jej funduszy;
- b) dzięki swej popularności robi reklamę fundacji i zarabia 1% jej funduszy;
- c) dzięki swej popularności robi reklamę fundacji, a ta przejmuje 1% podatku jej dobroczyńców.

0.	1.	2.	3.	4.	5.
c					

V. WIEDZA O LITERATURZE I JĘZYKU POLSKIM

(łącznie ____/35p.)

1. Proszę wpisać imię i nazwisko autora każdego utworu.

____/5p.

	Tytuł utworu		Autor
0.	<i>Psalterz Dawidów</i>	0.	Mikołaj Rej
1.	<i>Ferdydurke</i>	A.	
2.	<i>Balladyna</i>	B.	
3.	<i>Mendel Gdański</i>	C.	
4.	<i>Odprawa posłów greckich</i>	D.	
5.	<i>Panny z Wilka</i>	E.	

Uwaga: spośród nazwisk autorów dwa są zbędne.

Czesław Miłosz, Jan Kochanowski, Jarosław Iwaszkiewicz, Maria Konopnicka, Witold Gombrowicz, Juliusz Słowacki, Adam Mickiewicz, Mikołaj Rej
--

2. Proszę podać, w których epokach literackich tworzyli wymienieni pisarze i poeci.**W ramce są dwie zbędne nazwy epoki.**

____/5p.

średniowiecze, odrodzenie, oświecenie, romantyzm, pozytywizm, Młoda Polska, dwudziestolecie międzywojenne

0. Zbigniew Herbert - współczesność

1. Wespazjan Kochowski -
2. Kazimierz Przerwa Tetmajer -
3. Ignacy Krasicki -
4. Cyprian Kamil Norwid -
5. Julian Przyboś -

3. Proszę zaznaczyć w tabeli prawidłową odpowiedź.

____/10p.

(0) Autorem *Psalterza Dawidowego* jest:

- a) Mikołaj Sęp-Szarzyński
- b) Mikołaj Rej
- c) Mikołaj Skarbek

(1) Które z podanych zdań jest zdaniem podrzędnym okolicznikowym celu?

- a) Pójdę z tobą pod warunkiem, że nie będzie padało;
- b) Kto się uczy, ten zda egzaminy;
- c) Wyszedłem z domu, żeby zrobić zakupy.

(2) W twórczości Jana Andrzeja Morsztyna pojawiają się zabiegi typowe dla:

- a) klasycyzmu;
- b) konceptyzmu;
- c) sentymentalizmu.

(3) Równoważnik zdania, to:

- a) Obowiązkowe chodzenie do szkoły.
- b) Chodź do mnie!
- c) Chodziliśmy ze sobą od dawna.

(4) Raptusiewicz i Milczek to bohaterowie:

- a) *Potopu* Henryka Sienkiewicza;
- b) *Szyfówkowych prac* Stefana Żeromskiego;
- c) *Zemsty* Aleksandra Fredry.

(5) Mistycyzm to nurt charakterystyczny w epoce:

- a) romantyzmu;
- b) oświecenia;
- c) baroku.

(6) Bolesław Leśmian napisał cykl erotyków zatytułowany:

- a) *W chruśniaku z malin*
- b) *W chruśniaku malinowym*;
- c) *W malinowym chruśniaku*

(7) Który z wymienionych twórców nie został doceniony w swojej epoce?

- a) Jan Kochanowski;
- b) Cyprian Kamil Norwid;
- c) Czesław Miłosz.

(8) Umownie romantyzm w Polsce kończy się wraz z:

- a) upadkiem powstania styczniowego;
- b) upadkiem powstania listopadowego;
- c) powstaniem Legionów Polskich we Włoszech.

(9) *By, niechaj, bodaj* to:

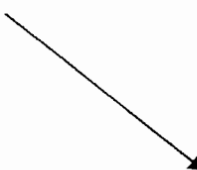
- a) przyimki;
- b) partykuły;
- c) wykrzykniki.

(10) Wisława Szymborska Literacką Nagrodę Nobla otrzymała:

- a) w 1999 roku;
- b) w 1969 roku;
- c) w 1996 roku.

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
b										

4. Proszę wybrać właściwą definicję podanych pojęć i wpisać w tabelę. ____/5p.

- (0) eufemizm - A. wypowiedź lub utwór będące ośmieszającym naśladowaniem jakiegoś stylu, dzieła, gatunku literackiego;
- (1) parodia – B. wyraz lub zwrot, który zastępuje inne wyrazy, które z różnych powodów uważa się za zbyt dosadne lub nieprzyzwoite;
- (2) antyteza – C. w literaturze powtórzenie tego samego słowa lub zwrotu na końcu kolejnych segmentów wypowiedzi.
- (3) epifora – D. przesadnia – środek stylistyczny polegający na wyolbrzymieniu, przejawianiu cech przedmiotów, osób, zjawisk.
- (4) onomatopeja – E. wyraz naśladowujący dźwięki i odgłosy naturalne, w tym dźwięki wydawane przez zwierzęta;
- (5) hiperbola – F. figura retoryczna polegająca na zestawieniu dwóch elementów znaczeniowo przeciwstawnych w jedną całość treściową dla uzyskania wyższej ekspresji

0.	1.	2.	3.	4.	5.
B					

5. Proszę przeczytać wiersz i napisać jego interpretację. (łącznie ____/10p.)

O czym jest ten wiersz? Co stanowi tło dla rozważań podmiotu lirycznego? Dlaczego wiersz został tak zatytułowany? Co można powiedzieć na temat kompozycji wiersza i środków stylistycznych?

Tylko

Tylko sześć pór roku
a tyle się zmieści
kukułka na wiosnę
czajka co w marcu się zjawia
a w lipcu odleci
buty mokre od deszczu
rak ciemnoniebieski
a potem czerwony
buk gładki obojętny
że się mrówka gniewa
dąb co się zawala
ważka co przetrwała
poziomka za mała żeby się uklonić
dusza stale zdumiona
wielkim smutkiem ciała
i cisza taka
jak kropka po śmierci

Ksiądz Jan Twardowski

[illegible]

Tekst do testu rozumienia ze słuchu dla wersji A i B (tylko dla egzaminatorów)

Rok 2012 przeżywamy jako rok **Józefa Ignacego Kraszewskiego**, polskiego pisarza, twórcy m. in. *Starej baśni*, którego popularność znów się odradza, a który napisał i wydał około 600 tomów swoich dzieł - nie licząc artykułów w czasopiśmie. Kim był ten prawdziwy tytan pracy?

Jego rodzice pochodzili z Grodzieńszczyzny, ale on urodził się **28 lipca 1812 roku** w Warszawie, gdzie matka znalazła schronienie w czasie wojny francusko-rosyjskiej. Dzieciństwo spędził w Romanowie - w majątku babki. Wyniósł stamtąd zainteresowanie kulturą i literaturą. Początkowo podjął studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Wileńskiego, ale wkrótce przeniósł się na literaturę. Ogłaszał pierwsze utwory pod pseudonimem **Kleofasa Fakunda Pasternaka**. Brał aktywny udział w życiu studenckim. Swoje zaangażowanie polityczne przypłacił utratą wolności do marca 1832 roku. Od zesłania na Kaukaz do wojska uratowało go wstawiennictwo ciotki - przełożonej wileńskich Sióstr Wizytek. W okresie przymusowego pobytu w Wilnie Józef prowadził badania źródeł historycznych, które po latach wykorzystał w swoich powieściach historycznych.

Po zwolnieniu w 1833 roku osiadł w rodzinnej wsi Dołhe koło Prużan i u boku ojca nabierał doświadczenia w pracy gospodarskiej. 10 czerwca 1838 roku poślubił bratanicę prymasa Jana Pawła Woronicza, i osiedlił się na Wołyniu. Początkowo gospodarował w zakupionym majątku, ale bez powodzenia. Przymuszony koniecznością kształcenia czwórki dzieci przeniósł się w 1853 do Żytomierza, który był ośrodkiem życia społecznego i towarzyskiego polskiej szlachty. Kraszewski pełnił tam wiele ważnych funkcji - był m.in. kuratorem szkół polskich, dyrektorem Teatru Żytomierskiego. Cieszył się jednocześnie rosnącą sławą jako pisarz. Dostrzegał problemy społeczne i - popierając projekt nadania ziemi chłopom - występował przeciwko systemowi pańszczyźnianemu.

Po roku 1858 przeniósł się do Warszawy, gdzie został redaktorem "Gazety Codziennej" (później nazwanej "Gazetą Polską"). Propagował kapitalistyczne formy gospodarki, inwestycje, uprzemysłowienie, rozwój kolei. Angażował się w działalność polityczną. Analizował możliwość wybuchu powstania, ale nie był zwolennikiem takiego rozwiązania. Pod koniec stycznia 1863 - zmuszony do opuszczenia Warszawy - wyjechał do Drezna. Tam Kraszewski zajął się pomocą dla szukających schronienia za granicą powstańców styczniowych. Pod pseudonimem **Bogdan Bolesławita** ogłosił wiele powieści o tematyce powstańczej. Utwory te zamknęły mu drogę powrotną do Warszawy.

Kraszewski nie otrzymał zezwolenia na pobyt we Lwowie, gdzie chciał zostać redaktorem pisma "Hasło". Również bez powodzenia starał się o pracę wykładowcy literatury polskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Zniechęcony, założył w Dreźnie własną drukarnię, ale i to przyniosło mu tylko kłopoty. Od tego czasu poświęcił się wyłącznie pracy literackiej. O jego popularności świadczyć może entuzjastyczne przyjęcie przez mieszkańców Krakowa, podczas jubileuszu pięćdziesięciolecia twórczości.

W roku 1883 w Berlinie oskarżony został o szpiegostwo na rzecz Francji. Aresztowany i skazany na 3 i pół roku więzienia w twierdzy w Magdeburgu, z powodu choroby płuc zwolniony został po dwu latach. Ostatnie lata życia spędził w Szwajcarii i w San Remo. Zmarł **19 marca 1887 roku** w Genewie, a pochowany został 18 kwietnia w krypcie zasłużonych na Skałce w Krakowie.

W oparciu o materiały ze stron: projekt-kraszewski.blogspot.com; www.ignacy.kraszewski.pl